

A VÉGSŐ HARC ELŐTT

I.

Duzzadt szemhéját nyitja már a nappal.
Még álomittasan. Bódultan. S mint ki fázik:
borzong. A bőrén harmatcseppek. Ásít,
nyújtózik. Aztán felhúzza redőnyét
a Nagy Műhelynek... Kezdhették előlről...

Keressük egymást — s mint a kúszó hínár
körülfon nyirkos hálójával hétszer
világnyi baj, világnyi jajszó! — Ajkunk
csókot kér, vágyra vágyik — hamis ékszer
mégis rajtunk a nevetés: a gondra,
— mely apró „szeretném”-láncokból áll — berobban,
mint esküvőre néma gyászjelentés,
egy távolról jött s messzi dülő bomba.

Világnyi háborgás hörög köröttünk:
önnön húsába tép ma még az ember
már-már bizna a biztos örületben
de bújni, rettegni, de bízni sem mer
Ázsiában, hol négyfajta halálnak:
éhség, testvérharc, láz s üvöltő bomba,
vigyorgó arca ég gyötört szemébe
ős pagodák közt s ősi szüz vadonban!

II.

Tévé-tornyok és metrók közt — mint testben
az idegszálak — hűrként kifeszülnek
műholdak s érző, látó holdrakéták
forrongó földről mintha menekültek...
Szaporodunk — ha jól, ha rossz arányban:
statisztikák sürgetnek — s dolyfból, kéjből,
vagy hadi célokként halomra ölnek!
Mikor mondhatjuk: „ez a harc a végső!”...?

III.

A fegyelem s a kötelesség
bordái közt dobogva élünk.
Ki méri meg, ha önmagunk nem
mit frissen, s megfáradva léptünk
jövönk elé? Az iszonyattól
néha megrázkódik a vállunk,
de hová céltudat kötött le
míg összetartja bőr a csontunk: állunk!

Így épül ez az új világ, mit
térképre rajzolt egykor álmunk
s ma már se megváltást, se mannáat
és szentbeszédeket se várunk:
végére kell az útnak érni,
vadont törtünk, de jó utánunk
egy friss hadoszlop már, a szívük
könnyebb, s még fáradatlanabb a szárnyuk!

Azért, ha már megszoktam ezt: „Nem félek!”
zászlónkat őrzöm velük így, míg élek,
de akarom, hogy ránk is süssön még nap,
s idegünket is érezzük szabadnak!

SZÜLETÉSNAPI BESZÉLGETÉS

Poharunk koccant... s felsajdult a könnyed:
„A kezed remeg — istenem — s az arcod
nyüzött, mért gyötröd magad, hisz nyugodtan
élhetnél már, hát hagyd a cifra gondot!...”
S ömlött a szó, az intelem s a féltés
nehéz szava, az annyiszor kimondott...

Anyám, ma hagyd el, messze már a nyárfa
kapunk előtti, hol először szóltál
zöld utcánk végén: „Menj, ha hív világod!
S légy mint a szikla, bármi vész kerítsen!”
S ahol először mondtad: „NEM s IGEN
e két rövidke szó — el ne feledd majd:
sorsod ha bárhol keresztúthoz érne
e két szó döntsön s ne: Talán, Esetleg,
ne Hátha, Mintha, Lehet vagy Ki tudja...”

Azóta hányszor válaszúthoz értem
s ó hányszor-bölcsek traktáltak tanáccsal,
megmagyarázva közmondásainkat:
hogy kutjából is lehet tán szalonma,
és nem mind fényes az sem, ami fénylik...

Az utat mégis végigjártam eddig
s hiányzik tán fülem, szemem, kezem?
Egy kissé bojdult idegekkel bár, de
gerincesek közt, még gerincesen
élek! S az élet nem játék nekem már.
Nem fintorként vágok, ha kell, komoly pofát.
S most Te beszélnél rá, hogy mást ítéljek
magamra mint az „Igen-Nem” szerint jár:
hagyjam az izzó szenvedélyt szívemből
hamuvá hűlni csakhogy bőröm épen
vigyem tölgyfából-ácsolt börtönébe,
ha beköszönt a végórám, s a pontos
kaszás élém áll: „Leltárkész, vihettek!”?

Nem, nem Anyám, Te ezt ma sem kívánod
attól, akinek formát magad adtál,
kibe a lelked lehelted — s Krisztusként
magad keresztre üttetted! — Hisz nézz rám:
mi bennem érték, benned gyökeredzik,
Téged dicsér — és nagyszerű apámat,
ki ha most érne válaszúthoz is: már
ezen az úton járna — és előttem!
Ami bűnöm van: út porából szállt rám,
menetek közt — s lemosható a kádban —,
nem mint a lelke, ami egy velőmmel,
mint gerincemmel bordáim, s a körmöm
amint tapad a húsomhoz!

Sebezhet

bármily beszéd, a seb beforr: magadra
hallgass Te csak, magadba nézz — s szívembe

így látsz Anyám — mert mozdulhat a nyelvem,
még nincs mindenre szó: a régiék már
avult, nehézkes dünnnyögésre jök — (s így
jajom még vélnéd: fájdalmas panasz tán,
pedig rikoltó riadó!) — s a vártán
nincs nyavalygásra alkalom bajokkal!...

Nem szárnyalok bár fészült angyalokkal
de föld alá se kényszerít a szégyen
hidd el Anyám: így, s az vagyok kit szültél,
ne félti!

— bár mégis, jólesik ha féltesz.

BÉCS ERNŐ

HÚSZ ÉV

Köszönöm a szálló húsz évnek,
hogy ember lehettem, hogy élek.
Köszönöm, hogy tavaszi fény cirógat
s nem hoz rettegést a fűrészfogú holnap.

Lányarcú társaim a bajor erdőben
kamaszok maradtak füstölögő időben.
Ezüst-dörgés zuhogott felettük az égen,
arcra buktak utcákon, havas szikla-élen.

Még nem is csókoltak, még nem is szerettek,
lerogytak az utak szélén síró bokrok mellett.

Lányarcú társaim húsz év útján mennek,
roggyanó inakkal haza menetelnek.
Félénk tüzet raknak, kopár mezőn bújnak,
keresik gyulladt szemükkel az utat.

Bocskor lett a csizma, s csattan „Aufstehen!”
Jönnék, jönnék, de nincs hajnal az égen.

GÁL SÁNDOR

FEKETE VIRÁG

Asszonyom talpig gyászban —
fekete virág.
Hajoljatok elé megszégyenülten
krizantémok, jázminok, fehér
és lila orgonák.

Térjetez ki előle emberek.
Vasból vért most
szíve fölé rogyasztó égboltot
a bánat,
szemében a fájdalom fátyla lebeg
nem világít csak
fehér csillaga homlokának.

Úgy lépkezd, mintha kövek súlya alatt
görnyedne meg a válla,
madarak csapkodnak körülötte
a fény hártya-lemezéből van
valamennyinek a szárnya.

Elhalad most a kirakatokig,
majd a sétányra tér
ahol hatalmas fák sóhajtova tárják
ágaikat az égre
minden levélen a végtelen üzenete ég,
de ő csak azt látja:
lehullanak majd
a nyárnak nemsoká vége.